

Na súde.

Na Slovensku poznáme tri súdne inštalácie:

- okresné sudy
- krajské sudy
- Najvyšší súd SR

Okrem spomenutých súdov jestvuje *Ústavný súd SR*, tento je však osobitným súdnym orgánom, ktorý stojí mimo hierarchie všeobecných súdov a v ďalšom sa ním zaoberať nebudeme. Rovnako opomenieme tzv. vojenské sudy.

Obete trestných činov potrebujú rešpekt, ochranu, informácie, odškodnenie.

Okresný súd je najnižším stupňom v našom súdnom systéme a vo väčšine prípadov funguje ako prvostupňový súd. To znamená, že žaloby (návrhy, podania) sa podávajú najprv na tento súd.

Krajský súd rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu, ak bolo podané. V niektorých zákonom vymedzených prípadoch (napríklad zložité obchodno-právne veci, závažné trestné činy a pod.) je krajský súd prvostupňovým súdom.

Ak na prvom stupni rozhodoval krajský súd, o odvolaní rozhoduje **Najvyšší súd.**

Súd môže rozhodovať o trestných veciach alebo o iných, tzv. civilných (napr. rodinných, pracovnoprávných a pod.) veciach.

O trestných veciach rozhoduje trestný senát podľa trestného zákona (TZ) a pri konaní sa súd riadi najmä Trestným poriadkom (TP), aj keď je povinný dodržiavať aj ostatné zákony. Hovoríme, že **konanie prebieha na trestnom súde.**

Ostatné veci sa nazývajú **civilné veci** a prejednávajú sa pred civilným senátom alebo samosudcom. K civilným veciam patria rozvody, pracovnoprávne spory, spory o majetok, spory o zverenie do výchovy, výživné a pod. V tomto prípade hovoríme, že **konanie prebieha na civilnom súde.** Z uvedeného vyplýva, že v jednej budove súdu sa môžu prejednávať aj civilné aj trestné veci.

Účasť na konaní pred súdom...

Postavenie osoby pred súdom je určené zákonom, podľa ktorého sa konanie vedie. Ak prebieha konanie na trestnom súde, je určené zákonom č. 141/1961 Zb. **o trestnom konaní súdnom** (Trestný poriadok) v znení neskorších predpisov. V prípade, že sa konanie vedie pred civilným súdom, spravuje sa zákonom č. 99/1963 Zb. **Občiansky súdny poriadok** v znení neskorších predpisov.

V súdnej sieni môžete vystupovať ako:

- **Verejnosť**

Všetky hlavné pojednávania, ktoré neboli vyhlásené za neverejné sú prístupné verejnosti. Zoznam pojednávani na ten - ktorý deň je k dispozícii na vrátnici príslušného súdu. Ktokoľvek sem môže prísť nazrieť do neho. Na ktoromkoľvek verejnom pojednávani sa môže zúčastniť ktokoľvek. Sudca však môže zo súdnej siene vykazať osoby, ktoré rušia pojednávanie, prípadne ktorých prítomnosť na pojednávani je nevhodná z iného dôvodu (ohrozenie mravnosti, budú vystupovať ako svedkovia, nedostatok miesta v súdnej sieni a p.)

- **Svedok**

Každý občan je povinný ustanoviť sa na predvolanie na súd a vypovedať ako svedok. Výpoveď môže odoprieť len vtedy, keby ňou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe alebo blízkym osobám. Súd má povinnosť oboznámiť svedka s jeho právami a povinnosťami. V prípade nejasností, svedkovi nič nebráni, aby sa súdu opýtal na to, čomu nerozumie.

- **Účastník konania**

Môže sa jednať o stranu v civilnom konaní (navrhovateľ alebo odporca), prípadne o obžalovaného v trestnom konaní.

- **Poškodený - obeť trestného činu**

je účastníkom konania (môže podávať sťažnosti a odvolania) iba v časti týkajúcej sa jeho nároku na náhradu škody.